

אוצרות

גליון שפועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

התחדשות

ליקוטי מוהר"ן מהדורת סטאר

מכון נחלת צבי שמח להודיע על הופעת מהדורת כיס מיוחדת של הספר הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן'.

במהדורה זו הושקעו מאמצים מרובים כדי להוציא דבר מתוקן ומפואר. פנים הספר מודפס על נייר קרם איכותי ודק (בייבל). דגש מיוחד הושם על אותיות מאירות עיניים והדפסה בהירה, בכתב אשורית שמעלת הלימוד בה גדולה כמובא בספרים הקדושים. מידות הספר הינן מלאכת מחשבת מיוחדת – ניתן להחזיק אותו במירב הנוחות, ללא שהספר נסגר מאליו. יתרון זה מאפשר לימוד רצוף בדרכים.

הספר מופיע בשתי כריכות מהודרות לבחירה: סקאי ודמוי עור. בשער הספר מוטבעת תמונת כיסא רבינו הקדוש, בעבודת שיחזור מיוחדת וביצירה אומנותית.

מהדורה זו מהדורת סטאר הובאה לדרפוס בהשתדלות הרב אליהו סטאר הי"ו, שהקדיש אותה לעילוי נשמת אביו היקר ז"ל.

הספר יימכר במחיר מיוחד של 35 ש"ח עד סוף ימי החנוכה בלבד. לאחר מכן יעמוד מחיר הספר על 49 ש"ח.

אין אלו כי אם דמיונות שווא. כי בפועל הרי כל אחד מישראל מושגח על ידי ה' יתברך, באהבה ובחמלה אינסופית. כל בקשה ותפילה שלו בוקעים רקיעים הוא מוכתר בכל תנועה קלה שלו אל חי החיים. יש בקרבנו כוחות עליונים כבירים שביכולתם לעמוד נגד כל כוחות הרע, אך טומאת יוון יוצרת מצב של חושך, לא מבחינים באהבה זו, האדם לא חש בכוחות שלו, מכריחים אותו לדמיין שאין לו חלק באלוקי ישראל, שאין הוא קשור בעבותות אהבה נצחיות לאביו שבשמיים.

בחסות החשיכה הזאת מפתח האדם חלומות כוזבים ושקריים, נדמה לו שהוא חלש וחסר כוח; וכאילו כנגדו עומדים כוחות רע שלעולם לא יוכל להם. הפחד שנוצר בעקבות הדמיון הכוזב הזה נוטל ממנו אפילו את הכוח לצעוק לה' ולהתפלל, הוא נותר חסר-אונים ומביט בייאוש על סופו המר...

נס חנוכה האיר בעולם את אור האמת; בתוך חשכת הגלות הבלחיה אלומת-אור שגילתה את האמת היהודית הברורה: "יש לנו חלק באלוקי ישראל!"

לאמור, כל אחד מאיתנו קשור בקשר נצחי אל הבורא, בכל אחד מישראל ספון חלק אלוקי שנותן לו כוחות שמימיים כאשר הוא מבקש להתקרב לבוראו, כוחות כבירים שלא ניתן למדוד אותם באמות מידה טבעיות, בשום פנים ואופן! כוחות שיכולים להפוך כל מציאות וכל טבע!

כך, שלעולם לא ניתן לבחון את כוחו של יהודי על פי התוצאות הנראות בשטח, מכיוון שמבחן כזה כוזב מיסודו.

נרות המנורה הטהורה בבית המקדש הינם "עדות לכל באי עולם ששכינה שורה בישראל" (מנחת פז ע"ב), הם מעידים על האהבה הנצחית שבינינו לבין אבינו שבשמיים. נרות אלו הודלקו בשמן שנמצא בפך שהיה חתום בחותמו של כהן גדול. שמן רומז לדעת התורה הזכה שהתומה בחותמם של צדיקי האמת, שהם ורק הם מכירים את כוחו האמיתי של כל יהודי.

בעת רצון זה של הדלקת נר חנוכה, שבו מתנוצץ אור אמת זה, הבה נפיל תחינה חרישית לפני בוראנו, שמענתה נבחן את עצמנו ואת כוחותינו רק דרך אמת נצחית זו ולא דרך החושך הגלולי שמקיף אותנו. אמת זו תאיר את חשכת לבנו ותיתן לנו את הכוח להתפלל, להליחם ולהניצל.

(עפ"י ליקוטי הלכות, גניבה ה-יד)

מי מפחד מדמיונות?!

שעת לילה מאוחרת, כל בני הבית נמים על יצועם בשלווה, רק הוא אינו מצליח לשוב ולהירדם, לאחר שהתעורר לקול רחש...

לפתע צדה עינו צל של ברנש מגודל ומאיים שעומד ליד דלת חדרו החשוך...

הוא שוכב במיטתו מפרפר, מנסה ללא הצלחה לכבוש את נשימתו הכבדה ואת הלמות לבו. הפחד משתק אותו וכמו מקפיא את דמו בעורקיו, הוא אפילו לא מסוגל לזעוק לעזרה. בבעתה הוא ממתין לסופו הקרב...

הזמן חולף, הישודר' עודנו עומד נטוע במקומו. לבסוף הוא אזור חיל, מחליט להיאבק עמו בכל מחיר. הוא מתקרב בתנופה נמרצת בכוונה להתנפל עליו מאחור, וידי תופסות בעוצמה ב...שוליי מעיל שחור שהיה תלוי מאחורי הדלת והתנודד קלות לרוח הלילה...

מה שתעוטי חושך יכולים לעולל!

"כבר ניסיתי עשרות פעמים, התפללתי, ביקשתי, אני לא רואה סיכוי. כנראה שנולדתי במזל כזה. זה משהו בטבע שלי שאינו ניתן לשינוי..."

"אני לא מוכן לשקר את עצמי. אדם צריך להכיר את עצמו. זה לא בשבילי..."

"למה לי לתעתע בעצמי פעם נוספת? אני רואה שהתאוות חזקות ממני פי כמה..."

את הניסוחים הללו שומעים שוב ושוב מפי בני-אדם בכל הנוגע לתפקידם הרוחני בעולם; האדם מנסה להשתנות פעם ופעמיים – וזה לא 'הולך'. הקשיים

והכישלונות מרפים את ידיו, הוא בטוח שמי כמוהו מכיר את עצמו ויודע את נפש בהמתו, הוא הרי לא מחליט כך על פי השערות מדומות, אלא מוכח נתונים מן הישטח... אולם חז"ל מגלים לנו: "וחושך – זה גלות יוון, שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן, שהיתה אומרת להם: 'כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל'" (בראשית רבה, ב-ד).

כוחה של מלכות יוון הייתה בהפצת הידיעה הכפרנית שהעולם מתנהג על ידי הטבע.

כפירה זו היא למעשה מסך מוחשיך על המציאות האמיתית; אדם המחזיק בדעה כזאת נתון בחושך המהווה כר פורה לתעוטי דמיון, הוא 'בטוח', שהוא רואה, הוא מרגיש, הוא מפחד, חש מאויים...

אבל כל אלה הינם חלק בלתי נפרד מביעות-לילה, נדמה לו שהוא מתנסה במציאות ברורה, אבל לאמיתו של דבר

חוקי. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	כ"ה	ו:	ה"ח	ה"א	כ"ב
א	כ"ו	ז:	קפז	רנב-רנד	קיג
ב	כ"ז	ח:	קפח	רנב-רנו	קיד
ג	כ"ח	ט:	קפט	רנב-רנח	קטו
ד	כ"ט	י:	קצ	רנב-רס	קטז
ה	ל	יא:	קצא	רסב-רסג	קצז
ו	א	יב:	קצב	רסג-רסד	קח
				רסב-רסו	קט

יום של הפצה

מה בכסלו
רן משה ונעה שירה בני זקל"ן דבורה –
להצלחה בכל העניינים

ל בכסלו
לע"נ הרה"ח ר' אלעזר ב"ר שלמה יהודה ויצתנדלו ז"ל

יו"ל ע"י
**אוצרות
ברסלב**
02-9950000
Tel. 1-718-8552121

ת.ד. 50617 בית משם
טל' במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066
ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
דוא"ל: braslav@actcom.net.il

הפצה למנויים ובתי כנסיות: 057-3100646
הנצחה, תרומות ופרסום: 057-3100693

דמי חנוכה רוחניים

היא תיקון לחטא הקדמון שהכשילה חוה את האדם הראשון שהיה "נרו של עולם" (מדרש תנחומא, בראשית א), וגם אמרו שבשכרה זוכים לבנים תלמידי חכמים שמפיצים את אור התורה, וגם אמרו שבשעת הקידוש, כשמעידים על הבריאה, יש להסתכל על נרות השבת.

לכן, הדלקת הנרות בשבת ובחג אין בה מן החידוש, שהרי הם ימים מיוחדים ומוקדשים לפירסום האמונה בה' שברא את העולם ועשה את כל אותם ניסים שבגללם אנו חוגגים כל שנה, אבל בחנוכה אנחנו מדליקים את הנר ומאירים את אור האמונה גם בתוך ימי החולין, בתוך עולם המעשה. יעיד על כך גם המנהג להימנע ממלאכה בזמן שהנרות דולקים, שבחנוכה אנחנו מביאים את אורה וקדושתה של השבת לתוך ימי החול.

ראינו אפוא שחנוכה, בהיותה אחרונת המועדים (הן בסדר השנה והן בזמן התרחשות הנס) משמשת כשלב נוסף בסולם הרוחני שלנו – בחנוכה מתרחש 'נס' בכל שנה ושנה כאשר אורם וקדושתם של המועדים מאיר גם בימי החולין האפורים.

אל נא נחמיץ את ההזדמנות, נשתדל לצל את הימים המיוחדים הללו בקיום המצוות שבהם, בהתבוננות והודאה על הניסים והנפלאות, ובעיקר על ידי תפילה לא-ל שנקבל את "דמי החנוכה" הרוחניים מידו הקדושה והרחבה.

שעה, אלא במיוחד על החסדים בעת צרה. כמו שאמרו חז"ל (ברכות נד ע"ב) "ארבעה צריכין להודות: יורדי הים, הולכי מדברות, ומי שהיה חולה ונתרפא, ומי שהיה חבוש בבית האסורים" – אלו שהיו בסכנה וניצלו ממנה.

אם נתבונן נראה שהמיוחד בנס חנוכה איננו עצם הנס, שהשמן המועט הספיק לשמונה ימים, שהרי היו הרבה ניסים במקדש דרך קבע, וגם בנר המערבי של המנורה היה נס כזה בכל יום, שהשמן המועט הספיק לאמן רב. המיוחד היה בעיתוי של הנס הזה, כשעם ישראל היה על סף כלייה רוחנית, ואפילו בית המקדש היה מלא טומאה, כשדווקא אז הקב"ה גילה לנו חיבתו ושינה עבורנו את חוקי הטבע כדי שנוכל להדליק את המנורה. זוהי באמת סיבה טובה להלל ולהודות.

אמת, ימי חנוכה הם ימי חול לכל דבר, אפילו פחות מראש-חודש שנקרא 'מועד', אבל זו בדיוק הנקודה: בשבתות ובימים טובים אנחנו מתרוממים טפח מעל הקרקע, מתנתקים מטרדות העולם, מכל העסקים והמלאכות. בימים כאלה מתאים לספר ניסים וחסדי ה'. המיוחד בחנוכה הוא, שגם בעיצומם של ימי החולין, ימי המעשה, אנחנו מפרסמים את הניסים והחסדים.

אותו עיקרון נמצא גם במצוות הדלקת הנר: אנחנו מדליקים נרות בכל שבת וחג. במובן הפשוט, הדלקה זו היא כדי לענג את השבת באור הנרות, אבל אנחנו מוציאים בה מימד נוסף: להאיר את העולם באור היהדות, כמו שאמרו חז"ל שמצוות הדלקת הנר בשבת על ידי האישה

"חנוכה הם ימי הודאה, בחינת חסדים... בבחינת 'תומין ואורין לאיש חסידך' – שעל ידי החסדים נתגלה אור האמת, ואזי נמשך שמחה של שבת לימי החול. חנוכה - בחינת שבת נייחא".

(ליקוטי מוהר"ן ח"ב ב)

מאי חנוכה? (= מהי חנוכה?) היא שאלה שרבים היו רוצים לשאול. אנחנו יודעים את הנס הגדול שאירע, ואנחנו מקיימים בהידור את מצוות הדלקת הנר, אך אנו שואלים את עצמינו: לשמחה מה זו עושה? מה ה"עסק" הגדול שעושים מהימים הללו? הרי הם לכאורה ימי חול לכל דבר; הולכים לכולל, לעבודה, לבית הספר, כמו בכל יום. כשהיינו ילדים עוד התלהבנו מהנרות, השירים והסופגניות, אבל עכשיו אנחנו כבר שואלים את עצמנו "מאי חנוכה?" כיצד עלינו להתייחס לימים הקדושים הללו?

הגמרא במסכת שבת (כא ע"ב) שואלת את השאלה הזאת, והיא מספרת את סיפור הנס ומסיימת בדברים: "עשאים ימים טובים בהלל והודאה".

מהותה של חנוכה היא אפוא "ימי הודאה". מהי הודאה? בהודאה מזכירים חסדי ה' כפי שמסיים מזמור ההודאה "הודו לה' כי טוב" (תהילים קז): "מי חכם וישמור אלה ויתבוננו חסדי ה'". אבל לשם דיוק, עיקר משמעותה של ההודאה איננה על החסדים שהקב"ה גומל בכל עת ובכל

דורות

בעקבות הדורות בחסידות

החסיד רבי אליהו חיים רוזין

בניס ניסים ניצל ממלחמות הרשע ואף זכה לאשרת-יציאה מתחומי רוסיה. בחודש סיוון שנת תרצ"ו עלה ארצה והתיישב בירושלים.

הוא ייסד את ישיבת 'אור הנעלם' והמשיך במסירת שיעורים בתורה ובדרכי רבינו הקדוש.

זיכרון יום המיתה לא מש ממנו, ועם בואו ארצה רכש חלקת קבר בהר הזיתים, סמוך למקום מנוחתו של רבי נחמן ב"ר אפרים מטפליק, שם נהג להתבודד רבות כדי לזכור את תכליתו בעולם הזה.

בשבת קודש לפנות בוקר, כ' בכסלו שנת תשמ"ד, נאסף אל עמיו ונטמן בקבר אשר כרה לו.

אברהם ב"ר נחמן מארץ ישראל, וההשגחה העליונה סובבה שעקב המלחמה יישאר באומן. אליהו חיים זכה יחד עם נערים נוספים לשהות במחיצתו ולשאוב ממעיניו הטהור את מימי רבינו הקדוש.

למפרע התברר שבנסיעתו אומנה הציל אליהו חיים את חייו תרתי משמע. הוא נשא אישה מהעיר טפליק, וביתו באומן הפך לבית גמילות-חסדים; מקורבים צעירים חסרי-בית מצאו אצלו מחסה, ובהגיעם לפרקם הובילו אותם הוא וזוגתו לחופה כהורים ממש.

אחת העובדות הרבות אודות מעשי החסד שלו היא, על יהודי בסביבות אומן ששלח את בתו לבית הספר הממלכתי. נודע על כך לר' אליהו חיים והוא פנה אל האב בכאב: "היתכן?!" הלה כבש פניו בקרקע ולחש: "וכי ברירה יש בידי? בבית הספר נותנים לתלמידים מעיל פרווה ומגפיים – מצרכים שאין באפשרותי לרכוש לילדי בחורף הקר". בו במקום הבטיח לו ר' אליהו חיים מעיל ומגפיים, והיהודי הוציא את בתו מבית הספר.

באומן חיו עובדי ה' הפרושים לגמרי מן העולם הזה, ור' אליהו חיים ברוב טובו היה דואג לפרנסתם. אף הוא התמסר לעבודת בוראו, ימים ולילות התמיד בתורה ותפילה בקלויז, יחד עם השרף רבי מאטעס שעמו התיידד ביותר. לאחר התבססות הקומוניזם מסר ר' אליהו חיים נפשו על מסירת שיעורי תורה ושאר דברים שבקדושה, עד שירו הארכה של השלטון הקומוניסטי השיגה אותו והוא נשלח למאסר יחד עם רבי לוי יצחק בנדר.

בנעוריו למד בישיבת לומז'ה המפורסמת, שם הצטיין בהתמדתו הבלתי-מצויה. באותה תקופה נפטר משגיחה הישיבה. עקב מיקומה של הישיבה על גבול פולין-ליטא, למדו בה ליטאים וחסידים כאחד, עובדה זו הקשתה על מציאת משגיח שיניח את דעתם של כל רבניה ותלמידיה, עד שנמצא משגיח מתאים בדמותו של רבי משה רוזנשטיין זצ"ל שהצליח לכבוש באישיותו את כולם. לשחותיו נודעה השפעה כבירה על לב התלמידים.

באחד הימים, כאשר שהה אליהו חיים הצעיר בספריית לומז'ה, צדו עיניו ספר מופלא ששבה את לבו. להפתעתו גילה כי רבים מן הדברים שמרצה בפניהם המשגיח לקוחים מספר זה. הוא חש חובה לדעת מיהו מחברו. לאחר בירור נודע לו כי זהו אחד מספרי רבי נחמן מברסלב. מאז, לא מש ממנו הספר, מיום ליום כמו נפתחו עולמות חדשים בפניו. כשמעו כי מרכוש של חסידי ברסלב – באומן, גמר אומר לנסוע לשם ולשתות עוד ועוד ממעיין קדוש זה.

שנת תרע"ד. מלחמת העולם הראשונה פורצת, חזית הקרב נמצאת בגבול גרמניה-פולין; וזאת בטרם נסחפה אף רוסיה למעגל הדמים, פליטים רבים נעו אל תוככי רוסיה בתקווה למצוא בה מחסה, ביניהם אליהו חיים, אמו האלמנה ואחיו שעזבו את עיררתם והתיישבו בעיירה רוואן. הנער ראה בכך הזדמנות-פז ודיבר על לב אמו שתסכים לנסיעתו לאומן. לאחר הפצרות רבות נעתרה, ויחד עם בחור נוסף יצא לדרך.

באביב תרע"ה עמדו רגליו באומן. באותה שנה הגיע רבי

נקודה

לא שומעים נגינה מכל אחד;
גם מנגנים צריכים הכשר!

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"א ג)

והשתיה כדת תורה...

משפחה התחננו וביקשו רחמים עבור השוחט. שום בקשה בעניין זה לא נענתה.

רבי נחמן, רבה של טשעהרין, חוטר היה לשלשלת גדולים וענקי תורה ויראה, קדוש בן קדושים. נכד היה לרבי אהרן, רבה של העיר ברסלב, שרבינו הפליג ביקר ערכו, ובנו של רבי צבי אריה, בן רבי אהרן, אף הוא רב בברסלב.

ספרים רבים וחשובים חיבר רבה של טשעהרין, ביניהם הפירוש הראשון המעמיק על ליקוטי מוהר"ן 'פרפראות לחכמה', וכן 'דרך חסידים' ו'לשון חסידים' - כעין אנציקלופדיה על כל ערכי תורת החסידות.

השתדלנים - הגבירים והנכבדים שבאו לבקש עבור השוחט ולא נענו, שלחו רמזים לרב כי עונש זה שהעניש את השוחט עלול לגרום לסערה שבעטיה יורידוהו מכס הרבנות. אבל רבה של טשעהרין לא התיירא מן האיומים וקיים בגבורה את הכתוב: "לא תגורו מפני איש".

בראותם כי לא יזיזו את רבם מדעתו, וכי שום דבר לא יבטל את החלטתו, החליטו לרכך את עמדתם ובאו לדבר עמו דברי חן ותחנונים. הם ביקשו פיתרון שלא יפגע בשוחט עד דכא, ואפילו ישמש עבורו מוצא של כבוד.

הרב שלא אבה לצער את השוחט באופן אישי, הסכים למבקשים שהציעו את בן השוחט לממלא מקום אביו.

וכן היה. בן השוחט למד ביסודיות הלכות שחיטה, הרב מינהו לשו"ב בטשעהרין במקום אביו, והשלום והמונחה שבו לשרור בקהילת קודש טשעהרין.

היום האחד והיחיד בשנה אשר רבינו הורה לחסידיו לשתות בו, פורים הוא, אשר חז"ל הפליגו בכך ואמרו: "מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי". שתייה זו אינה שתייה של חולין, אלא תיקונים גדולים נעשים על ידה; והיא אינה חליה שתייה של הוללות כי אם של חדוות מצווה.

הפיטורים הבלתי שיגרתיים היכו, כאמור, בתדהמה את אנשי טשעהרין. "אסור להחשות!" - הייתה דעתם של כמה נכבדים בעיר.

השוחט עצמו חש עליבות גדולה והתמרמר על העונש המהיר מדי, לטעמו. הוא שלח שתדלנים, גבירים ונכבדים ממכריו, להשתדל אצל הרב על ביטול הגזירה.

אבל הרב האזין לכל הטענות והמענות שבפיהם ולא השתכנע. שוחט שהוא ממונה על עיקר גדול בקדושי ישראל - כשרות הבשר של יהודים יראים וחרדים, חייב להיות בעל יראה ובעל אחריות. מי שמוסגל להמרות הוראת רבינו ולשתות כאחד השיכורים, אינו מתאים להיות שוחט הקהל...

הרב מטשעהרין נחוש היה בדעתו גם כאשר קרובי

באותה שבת שררה שמחה גדולה בטשעהרין. מרא דאתרא, הגאון הצדיק רבי נחמן, ערך קידוש בבית הכנסת בצפרא דשבתא לאחר התפילה, לרגל שמחה במשפחתו.

מתפללי בית הכנסת השתתפו בשמחת רב-העיר וכן הגיעו אנשים חשובים שונים מכל חלקי העיר לאחל לו ברכת "מזל טוב".

הגאון, רבה של טשעהרין, השגיח על בני עדתו בעיניים פקוחות גם בעת השמחה. והנה הבחין בשוחט דמתא, יהודי חשוב ונכבד, המרוקן לגרונו כמה כוסיות משקה, מעל ומעבר למידה הראויה.

לאחר השבת נפל דבר בעיר טשעהרין: הרב פיטר את השוחט ממשרתו! ותהום העיר.

חסידי ברסלב התנורו מאז ומתמיד ממשקאות משכרים. ואם כי מנהג יהודי הוא לשתות י"ש וכדומה באיחולי 'לחיים' בעת שמחת מצווה, הרי שתייה זו היא רק טעימה בלבד, כדי לברך ולהתברך ותו לא.

פעם אחת הגיש רבינו כוס של ברכה - כוסית ועירה שהכילה פחות ממחציתה י"ש, לתלמידיו הנאמנים רבי נתן ורבי נפתלי ואמר להם: "התחלקו ביניכם"... והייתה זו הוראה לדורות, להינזר משתייה מיותרת.

השבוע לפני...

השבוע לפני 179 שנה

■ כ בכסלו, שנת תקצ"א - אל' בעל השדה.

באותה שנה השתוללה באירופה מגיפת הפולרה שהפילה חללים רבים. שמועות על התפרצות המחלה בטולצין הסמוכה הגיעו לברסלב באמצע חודש כסלו, ובתוך זמן קצר נדבקה אף היא במחלה הקשה. כך מדווח רבי נתן לבנו: "גם פה הגיע החולאת לכמה אנשים רחמנא לצלן... בשבת קודש נהלש בבתי מאנשי שלומנו הוותיק מו"ה שמואל בן מו"ה יעקב מנמירוב, וחוליו כבד עליו מאד, והוא מסוכן מאד מאד. וגם בבית ר' יונה מלמד הסמוך לביתי נפטרה ילדה אחת אתמול - והכל מהחולאת הנשמע כעת.

"וגדל צערנו בתין מנעמך, אך אף על פי כן אני מנחיה עצמי גם עתה, במקוץ צוקה הזאת, בגודל חסדו הנפלא אשר הגדיל עלי' היחיד קדמון יתברך שמו, שהודיענו מאור כזה, אשר יודע נגון כזה וכו' וכו' (ראה ליקוטי מוהר"ן ח"ב ה, וכוכבי אור - שיחות וסיפורים לה). ולענין לבוא הכל יהיה נכלל בהנגון הזה כל מה שעבר על כל אחד. ברוך ה' אשר עד כה עורנו, שאנו זוכרים עדיין שהיה ושיש אור כזה בעולם. לעולם לא נבוש בחסדו הגדול. וה' יתברך ירחם על ישראל, ויאמר למלאך, הרף ידך, וישוב אלנו וירחמנו בקרוב" (עלים לתרופה, יום א, פרשת וישב, תקצ"א).

למחרת, ביום שני כ' בכסלו, התגברה המחלה על ר' שמואל מנמירוב, והוא נפטר לבית עולמו מתוך דיבורי אמונה. על מעמד הפטירה המרגש כותב רבי נתן, תוך שהוא מצדיק עליו את הדין:

"ודע בני, כי ברוך דיין האמת - שופט בצדק, לוקח נפשות במשפט - כי ביום כ' בעת מנהג נפטר רבי שמואל ז"ל ושכח לן חיים. מני מני אחילה, הוי אחי! הרחמן הוא יגדור פרצות עמו ישראל ויתן לנו חיים טובים וארוכים. ותדע שנשמתי יצאה בטהרה, ודיבר דיבורי אמונה בכל עת, עד שיצתה נשמתו. תהא נשמתו צרורה בצרור החיים. מה גדלו חסדי ה' שזכיתי אותו שיהיה לו כמה פעמים התבודדות בשדה, בין הרים ומחילות עפר, והלך בדרך הישר, בדרך התורה, כל ימיו, ונפטר בשם טוב, וקויתי לה' שבודאי יקרבו שם ה' בעל השדה" (ראה ליקוטי מוהר"ן סה). כאשר אמר בעצמו קודם הסתלקותו הקדוש למעלה: "מה לכם להתיירא מאחר שאני הולך לפניכם! ומה אם הנשמות שלא הכירו אותי [כלל] הם מצפים על תיקונים שלי - מכל שכח אתם] וכו', כאשר כבר שמעת כל זה (ראה ימי מוהר"ן טז).

"וה' יתברך יאריך ימים ושנותיכם ומי כל אנשי שלומנו ומי כל ישראל, עד שיוכו לידע ולהכיר מי היה בעולם בדורות הללו, אשר הניח אחריו תורות ושיחות וסיפורים ומעשיות כאלה, ובפרט המעשה של השבעה בעטליק'ש (= קבצים). אשרינו מה טוב הלקנו" (עלים לתרופה, יום ד, פרשת וישב, תקצ"א).

לחידודא

חידה מס' 32

מה נרמז באותיות נ. ג. ה. ש. החקוקות על הסביבון, לפי רבינו הקדוש?

הפתרון לחידה מספר 31

מי היה הסופר שכתב את פרשיות התפילין של רבינו הקדוש?

הסופר הצדיק ר' אפרים
(ימי מוהר"ן ח"א לט)

זכה בהגרלה לחידה מס' 30

שמואל יגלניק, רמת שלמה, ירושלים.

בזכות קניה בסך 50 ₪, בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אוצרות ברסלב' 02-9950000. לאחר בחירת השפה, הקשו 1-9-2-1 והשאירו הודעה. בין הפותרים נמנה עדי יום שני בשעה 12 בלילה. תעודת הגרלה על זכות קניה בסך 50 ₪

שאלה:

מוהי המשמעות הפנימית של הנוכה?

תשובת הרב אברהם יצחק כרמל:

ידוע שהעולם נברא בשבעה ימים המכוונים כנגד שבעת הספירות: חסד, גבורה, תפארת – עד ספירת המלכות.

ברם, קיימת דרגה גבוהה ונאצלת מספירות אלו, והיא ספירת הדעת (הכוללת את הספירות חכמה ובינה), זו תתגלה לעתיד לבוא, כמו שכתוב: **"כי מלאה הארץ דעה את ה' "** (ישעיה יא, ט); **"והיה יום אחד הוא יבצע לה' "** (זכריה יד, ז), באותו יום תתגלה ותאיר ספירת הדעת.

ספירה זו היא השמינית (כשפורים מלמטה, מספירת המלכות כלפי מעלה), כי היא העליונה משבעת ימי בנין העולם. כך ששמונת ימי הנוכה מהווים הארה שנשלחה אלינו משמים, מעין הגילוי האלוקי שיתגלה לעתיד; ומדוע נשלחה אלינו? מפני שרק בכוח הארה זו נוכל להחזיק מעמד ואף לצאת מחשכת הגלות.

הנהגת העולם הרגילה תלויה במעשיו של האדם ובמידת התקשרותו לה; הנהגה זו נקראת 'אהבה שבימים'. אהבה פירושה התקשרות, כמו שכתוב על האהבה ששררה בין יעקב לבנימין: **"ונפשו קשורה בנפשו"** ותרגומו **"ונפשיה חביבא ליה כנפשיה"** (בראשית מד, ל).

אבל אפי' הקשר של האדם עם בוראו תלוי במידותיו הטובות. כגון אם הוא מצטיין בעשיית חסד הוא נמשך לאהבת ה' שהיא השורש של החיפוש, ההשתוקקות והכיסופים לה; וככל שהוא נזהר שלא להיכשל ב'אהבות נפולות', שהן תאוות העולם הזה והבליו, כך יתהדק הקשר שלו עם ה'; וכך ישפיע עליו ה' הארה וקדושה. אך באם ח"ו פוגם אדם במידה זו או אחרת, הוא מחליש או מאבד את הקשר עם ה'.

אולם, ישנו מצב שבו מתגלה אהבת ה' לעמו – כאהבת אב לבנו, וגם אם יחטא האדם במידותיו, יבקש ה' דרכים להשיבו אליו. הנהגה זו מכונה 'אהבה שבדעת' (לעומת 'אהבה שבימים' התלויה במעשי האדם) וזוהי דרגת התקשרות לה' שהיא גבוהה מהמידות.

אהבה כזו נמצאת בעומק לבו של כל אדם מישראל, וזו היא הסיבה שאפילו רשעי ישראל מסרו את נפשם על קידוש ה' גם אם הם בעצמם לא הבינו מדוע הם עושים זאת, כי אותו חלק נעלם בנשמתם, שנקרא 'אהבה שבדעת', נותר תמיד אחוז ודבוק בה' באדם גם כשהוא נמצא בתכלית הירידה, שכן אותו חלק נובע מעצם היות האדם 'חלק אלו-ה ממעל'.

בכדי לעורר את האהבה הבלתי מוגבלת הזאת, אנו נוקטים לגדולי הצדיקים שאזכו לשעבד את כל מידותיהם ל'הארת הדעת'. כאלו היו מתתיהו הכהן הגדול ובניו (כהן הוא איש חסד ואהבה), שבעוצם קדושתם האירו לדורות עולם את אור 'האהבה שבדעת' למשך שמונה ימים של חנוכה, גם בזמן שאחר החורבן כשאין לנו את המנורה הטהורה שאתאי לנו.

ולכן, למרות שגם בבית המקדש בעצמו, שהוא מקום השראת השכינה, 'מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה טפחים' (סוכה ה ע"א), הרי את נרות החנוכה אנו מצויים להדליק דווקא למטה מעשרה, בכדי להאיר לנשמות ישראל המונחים למטה אך מושרשים בשכינה – את האור האלוקי.

נרות חנוכה חייבים להידלק דווקא כשמחשיך היום – סמל השקיעה באפילת הבלוי העולם, ודווקא בפתח הפתוח לרשות הרבים – מקום ה'חיצונים', כאלה הנמצאים מחוץ לקדושה, זאת כדי לומר לנו, שבימים אלו ניתנה בידנו אור קדוש שבכוחו להאיר גם לנשמות ישראל השרויים בחושך, בבחינת הכתוב: **"כי אשב בחשך – ה' אור לי"** (מיכה ז, ח).

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ה"א ל"ג וקל"ה, וליקוטי הלכות, הנוכה ג, א-ב; שבת ו, כא)

"וישב יעקב בארץ מגורי אביו" (לו, א).

"ביקש יעקב לישב בשלוה, קפץ עליו רוגזו של יוסף" (רש"י).

כשהקדוש ברוך הוא רואה שיש צדיק שבכוחו לקרב את ישראל לאביהם שבשמים, הוא דואג לכך שתהיה עליו מחלוקת, באופן שלא יהיה קל כל כך להתקרב אל הצדיק הזה.

דומים לזה דברי חז"ל, שלא קיבלו גרים בימי דוד ושלמה, בזמן שישראל היו חשובים ומכובדים, כי הגרים הללו לא התגיירו לשם שמים, רק לשם כבוד.

כן הדבר אצל הצדיק, מעוררים עליו מן השמיים מחלוקת, כך שמי שיתקרב על ידו למרות הכול, ברור יהיה שכוונתו לשם שמים ואכן ראוי לקרבו.

זה שכתוב: **"וישב יעקב בארץ מגורי אביו"** – 'מגורי' מלשון גרים, שהיה מגייר גרים כדרך שאבותיו גיירו (עפ"י בראשית רבה). לפיכך קפץ עליו רוגזו של יוסף, שלא יתגיירו על ידו גרים שאינם מתכוונים לשם שמים.

(ליקוטי מוהר"ן ה"א רכה)

"והנה השמש והיָרֵחַ וְאֶחָד עֶשְׂרֵי פִּזְבָּיִם מִשְׁתַּחֲוִיִּים לִי" (לו, ט).

הקדוש ברוך הוא מנהיג את עולמו על ידי צבא השמים, כמבואר בספרים הקדושים שכל כוחות הטבע מושפעים על ידי השמש, הירח והכוכבים.

אבל הצדיקים מגלים את האמת, שאין שום טבע בעולם וכי כל המאורעות כולם – בהשגחתו הפרטית.

כשזוכה האדם להאמין בכך באמת, אזי כל צבא השמים וכל כוחות הטבע כפופים ומשועבדים אליו.

זה שאמר יוסף הצדיק: **"השמש והירח והכוכבים משתחוים לי"** – הם כפופים אליי!

(ליקוטי הלכות, כבוד רבו ות"ח ג, כ)

"וַתִּתְּפְשֵׁהוּ פְּגָדוֹ... וַיַּעֲבֹד פְּגָדוֹ פִּדְהָ וַיֵּצֵא הַחֻצָּה" (לט, יב).

מדרך התורה לשמור על הבגדים שיהיו נקיים ומכובדים.

אבל לפעמים יצר הרע משתמש בבגדיו של האדם כאמצעי להטריד אותו ולבטל אותו מעבודת ה'. לפעמים נדמה לאדם על אחד מבגדיו שהוא מיושן, ושאת הבגד השני הוא מוכרח לחדש, ועל השלישי שאם יקנה אחר זה יוסיף לתדמית שלו, וכן הלאה...

במקרה כזה צריך האדם להתגבר ו"לעזוב בגדו בידה" – לא לשמוע לפיתויי היצר, אלא 'לנוס' על נפשו ולצאת מזה ולדבוק בעבודת ה'.

(שיחות הר"ן ק)

דרכי צדיקים
 לחמם את הנשמה
 מגוון מסלולי חורף מרתקים
 בדרך צדיקים
 ההרשמה בעיצומה
 ירושלים: רח' בית ישראל 38 בני ברק: רח' רבי עקיבא 62
02-5410100 (ארצי)

בעת צרה, בשעת מצוקה.
 גם בעת שמחה ובכל זמן
מוקד הישועות
1-800-255-522
 24 שעות ביממה
 להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר
 בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן
 לישועה והצלחה, לרווח ופרנסה,
 לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

מצוות ברסלב
 לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000
 באר"צ 1718-8552121 (1)
 מערכת להטענת שיעורים PM3: רשב"י 21 מודיעין עילית
דרך צדיקים - חוויה עם נשמה
 נסיעות לח"ל ולקברי הצדיקים באירופה ..... 02-5410100 (ארצי)
חנות ספרים ברסלב
 מא"ש 110 ירושלים 02-6286823
חנות ספרי ברסלב עין יעקב
 מול שטיבלאך מאה שערים ירושלים 02-5829171
הרב דוד קרמר-מוהל מוסמך מוהל בית החולים "ביקור חולים"
 בעמח"ס "מסורת הברית" 052-7656777
מרכז עזרה יעוץ והכוונה "לב לנער"
 אגף שיבוץ בישיבות 11:00-2:00 לפנה"א 02-9928999
 קו יעוץ 9:00-11:00 בבילה 1599-59-1000